

ПРОБЛЕМА ОСОБИСТІСНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО МАТЕРИНСТВА ТА ЧАСОВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ У ВАГІТНИХ ЖІНОК

Протягом всієї історії людства роль жінки в суспільстві завжди була пов'язана з материнством. Раніше явища вагітності і материнства досліджували лише у руслі медицини та фізіології, але останнім часом ці явища набувають вираженого психологічного характеру. Відтак, набуває актуальності та соціальної значущості проблема дослідження особистісної готовності до материнства вагітних жінок крізь призму часової перспективи.

Поняття психологічної готовності до материнства розглядається нами як специфічне особистісне утворення, стержнем якого є суб'єкт-об'єктна орієнтація у відношенні до ще не народженої дитини. Так як психологічна готовність до материнства включає в себе багато компонентів та моделює поведінку жінки під час вагітності, її готовність до пологів, особливості взаємодії з дитиною до і після її народження (С. Ю. Мещерякова, О. А. Копил, О. В. Баженова, Л. Л. Баз та ін.) важливим є дослідження особистісного компоненту готовності до материнства. Даний компонент включає в себе загальну особистісну зрілість та особистісні якості, необхідні для ефективного материнства, такі як емпатія, творчі здібності, інтерес до розвитку іншої особистості та ін. (Г. Г. Філіпова).

Поняття часової перспективи введено в науковий обіг Л. Франком, який визначає її як існуючу в даний момент сукупність уявлень індивіда про своє психологічне минуле і майбутнє. У наукових дослідженнях значна увага приділялася вивченню розвитку і зміни часової перспективи упродовж онтогенезу (П. Жане, Ш. Бюлер, Б.Г. Ананьєв, Д.Б. Ельконін), а також гендерним відмінностям її формування (Е.І. Головаха, А.А. Кронік).

Також, в літературі є чимало описів сприйняття часу в кризові моменти (Чорнобровов В. А., Roscius Ju.V). Всі вони говорять в основному про переоцінювання або недооцінювання сприйняття плину часу. Проте проблема часової перцепції у жінок в стані вагітності являється малодослідженою.

Тому виходячи з вище сказаного ми припускаємо, що різнорівневі показники особистісної готовності до материнства можуть мати зв'язки з різними типами часової перспективи. Для доведення цього припущення планується проведення дослідження на базі сімейного центру «Азбука для батьків» на вибірці вагітних жінок, які проходять курс підготовки до пологів (n=30).

Практичне значення дослідження вбачаємо у можливості використання отриманих даних при роботі з вагітними жінками, що відвідують центри підготовки до пологів, на лекціях з сімейної психології, а також при плануванні вагітності. Отримані результати можуть бути використані також для індивідуальної корекційної роботи з вагітними, які мають негативну часову перспективу.

Науковий керівник: Ічанська О.М., канд. психол. наук, доцент